

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
"СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ" ФОЧА
UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO/FACULTY OF ORTHODOX THEOLOGY

9. мај бр. 6; 73300 Фоча
Телефон : +387 58 220 060; факс: +387 58 220 067
Е-пошта: dekanat@bogoslovski.ues.rs.ba; Веб сајт: www.bogoslovski.ues.rs.ba

Имамо част да Вас позовемо на IV научни скуп под називом:

„Никеја – сусрет Истока и Запада“

Православни богословски факултет св. Василија Острошког као дио хришћанске, православне академске заједнице, прославља велики јубилеј – 1700 година од одржавања Првог васељенског сабора у Никеји. Овај догађај представља вододјелницу свјетске и хришћанске историје која је одредила и обликовала наш идентитет, оно ко јесмо и како вјерујемо. Зато сматрамо својим дугом пред 318 богоносних Отаца да данас њихов труд врједнујемо и прослављамо, сабирајући се, у Духу Светом који је и њих водио, како бисмо дали богословске, философске, историјске, културолошке, књижевне осврте на трајно значење свештеног Никејског сабора 325. године.

Наш ПБФ рангираће научни скуп у оквирима Министарства високог образовања, науке и технологије Републике Српске, сходно пријављеним учесницима. Биће позвани истакнути теолози, научници, философи, историчари из Русије, Грчке, Румуније, Француске, Њемачке, те са простора бивше Југославије. Радни језици научног скупа су српски и енглески. Сви учесници приликом пријаве треба да нам пошаљу:

Име, презиме, научну афилијацију, назив рада, апстракт и кључне ријечи, радни контакт (ел. пошту и моб. телефон). **Пријаве треба доставити до 1. априла 2025. године на адресу: dekanat@bogoslovski.ues.rs.ba.**

Научни скуп на који Вас љубазно позивамо представља наставак симпозионског оквира који реализујемо четврти пут, увијек позивајући најпрестижнија имена наших хуманистичких наука. Овог пута скуп ће се одржати од 10. до 12. јуна 2025. године (детаљнији распоред активности шаљемо Вам накнадно).

Тематске секције организоване су на следећи начин:

1.) Никеја 325. године – трајно значење сабора

Када су се те 325. године, на позив цара Флавија Константина хришћански епископи из читаве империје – па чак и иза њених граница – сабрали да просуде учење александријског презвитера Арија, задатак који им је повјерен надилазио је богословску терминологију па често и најпроницивије богословске увиде дотадашњих богослова. Ваљало је наћи нову, додатну силу у Духу Светоме како би се супротставило изазову који је стајао пред њима. Сабрани у Никеји, Оци су дуго опонирали аријанским и оригенистичким учесницима полемике, да би на крају усвојили Никејско исповједање

вјере које ће послужити као основа свеколико хришћанске ортодоксије. Слављен у хришћанским заједницама које вјерују у тројичног Бога и оспораван од стране антитринитарне хетеродоксије, ислама, савремених теоретичара завјере у хришћанству, никејски сабор и данас представља основу хришћанског богословског идентитета и камен спотицања за све оне којима су његове одредбе далеке или неприхватљиве.

2.) Никеја и (пост)константиновски модел односа Цркве и државе

Поред богословских одредби које су се тичале догматског учења Цркве, Никеја је представљала и први такав сабор у историји Цркве – њоме започиње ера васељенских сабора а завршава се ера помјесног и парцијалног саборовања, све захваљујући новом положају у коме се Црква нашла након Миланског едикта. Јевсевије Кесаријски и сам император Константин информишу нас о разлозима за нови положај цара као „епископа спољних послова Цркве“ али и о значају црквеног мира за поредак Империје. Ипак, након октобра 1917. нестала је посљедња самодржавна хришћанска империја постројена по обрасцу који су Константин и Јевсевије изложили у Никеји. Које је трајно наслеђе константиновског модела односа Цркве и државе, које су његове проблематичне стране и шта је од њега остало данас?

3.) Никеја данас: Шта је Исток, шта је Запад?

Јединственост никејског сабора у много чему се састоји од чињенице да су тада по први пут заиста се сабрали епископи и са хришћанског Истока и са Запада, а источне и западне богословске традиције – чије су разлике тада тек биле детаљи у свеоптој слици – креативно су се надопуњавале увидима и доприносима Осије Кордовског и Александра Александријског. Иако су политичке тенденције и културна кретања тога времена указивали на све веће удаљавање хришћанског Истока и Запада, Никеја је постала темељ који је још дуго након раздјељивања Царства и краја западне римске империје, указивао на јединство хришћанске цивилизације. Но, да ли је хришћанска цивилизација једна или бар двије? Ко јесте и шта јесте Исток, ко јесте и шта јесте Запад? Да ли су цивилизацијске разлике и антагонизми вјечити и немогући за превазилажење? Која је улога културе а која догме данас када су у питању хришћански Исток и Запад?

4.) Никеја: подијељено хришћанство пред изазовима постхришћанства

Јубилеј никејског сабора дао је повода бројним заједницама које баштине његово наслеђе да отворе питање подијела и раскола у хришћанству. Ако је Никеја била моменат свеопштег сабирања, да ли је такво сабирање могуће данас? Ако је Никеја била сабирање у Истини правовјерности, да ли је могуће уопште говорити о сабирању заједница које раздјељују различита богословска гледишта, историјска искуства, разлике у виђењима темених појмова као што су брак, рукоположење, јерархија, свете тајне, однос цркве и државе? Да ли ће у постхришћанском свијету већи изазов бити разједелност или синкретистичко сједињавање у кључу постмодерне ирелевантности теологије и етоса?